

ספר תורה אור

Torah Or

By Rabbi Schneur Zalman of Liadi

וארא—מאמר וידבר אלקים וגו' וארא וגו'

Maamar Vayedebbar Elokim

Second and Final Class

Do You Want Relative Truth Or Absolute Truth?

Why We Needed to Endure Exile Before Becoming G-d's Nation

Instructor: Rabbi Yossi Paltiel

~~~~~

Dedicated by

THE CHANIN FUND

In loving memory of
the grandfather of "THE CHANIN FUND"

Reb Chaikel

Ben Reb Schneur Zalman Yitzchok **Chanin**

For the Yartzeit, 6 Shvat, 5764

Reb Chaikel was a living example of tzedaka and chesed.
He had a special sense when it came to helping another Jew

~~~~~

To make a contribution or sponsor a class, please visit www.TheYeshiva.Net/Donate

תורה אור פרשת וארא נו, א ואילך

מאמר וידבר אלקים גוי' וארא גוי'

- 1 **וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה' וארא אל אברהם כו'.**
- 2 הנה פרשה זו נאמרה תשובה על מ"ש למעלה וישב משה ויאמר למה הרעות כו'. והשיב לו הקב"ה
- 3 וארא אל וגו'. וצריך להבין מה תשובה היא זו על למה הרעות. גם להבין ענין החטא שבעבורו בא
- 4 הגלות בחומר ובלבנים כו'. וכבר נגזר כן בברית בין הבתרים ועבדום וענו אתם כו'. וכ"כ למה.
- 5 אך הנה כתיב ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים שלבריא את שמים וארץ שיתף שם הוי' בשם אלקים.
- 6 וביאור שני שמות אלו הוי' ואלקים הנה אלקים לשון רבים. כמ"ש כי אלקים קדושים הוא. והוי' הוא
- 7 אחד.
- 8 והענין דהנה כתיב גדול ה' ומהולל מאד ולגדולתו אין חקר. ואימתי גדול כשהוא בעיר אלקינו כו'. כי
- 9 מהיות לגדולתו ית' אין חקר ולית מחשבה תפיסא ביה כלל לא שייך לומר עליו לשון גדולה כי אם
- 10 בהתפשטות זיו והארה מבחינת מלכותו ית' וכדכתיב מלכותך מלכות כל עולמים. והתפשטות והמשכה
- 11 זו אינה אלא זיו והארה בעלמא ונק' אור א"ס ב"ה וזיו השכינה, שהוא רק כמשל אור המאיר מהשמש,
- 12 וכדכתיב כי שמש ומגן הוי"ה אלקים שכמו שהאור הזה שמתפשט מהשמש להאיר על הארץ אינו אלא
- 13 זיו ואין לו ערך ויחוס לגבי עצמיות השמש שאינו ממהותו כלל אף שנמשך ומתפשט מהשמש עצמו כך
- 14 החיות המתפשט לקיום והתהוות עולמות עליונים ותחתונים מריש כל דרגין כו'. אין זה אלא בחי' זיו
- 15 שאין תופסים מקום וכולא קמיה כלא חשיב.
- 16 והנה כתיב מה רבו מעשיך וכתיב מה גדלו מעשיך. מה רבו מעשיך קאי על עולמות התחתונים וכל
- 17 הברואים שבעוה"ז המתחלקים למיניהם בכמה מיני התחלקות רבי רבבות מדרגות בדצ"ח שכמה מיני
- 18 דומם וכמה מיני צומח כו'. וכל מין ומין יש לו טעם בפ"ע כמו תפוחים ואגוזים ושקדים. וכיוצא בהם
- 19 בצומח שכל א' יש לו טעם בפ"ע שאין הא' דומה לחבירו. וכן בכל מיני עשבים כל עשב יש לו טעם
- 20 בפ"ע. והטעם הוא רוחני ממזל השופע עליו. שאין לך כל עשב מלמטה כו'. וכל זה הוא מפסולת
- 21 עולמות עליונים וכמ"ש וכל קרבי את שם קדשו שיש בחי' קרביים עליונים שמבררים הפסולת
- 22 להשפיע לעוה"ז הגשמי. וכמארז"ל נטה שמאלו וברא ארץ. ונטה ימינו וברא שמים [וע' מזה בזהר ח"ב ד"כ
- 23 ע"א. ל"ז ע"א. פ"ה סע"ב. ח"א ד' למ"ד ע"א] שהארץ מקבלת מבחי' שמאל וע"ז נאמר מה רבו מעשיך.
- 24 אך מה גדלו מעשיך קאי על העולמות עליונים מלאכים ונשמות שמתענגים על ה' ואין תענוג א' דומה
- 25 לחבירו. וכמארז"ל עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות. שנאמר להנחיל אוהבי יש כו'.
- 26 ולכאורה אינו מובן למה צריך כל צדיק כ"כ עולמות וכי לנכסים הוא צריך.
- 27 אך הענין כי שכר מצוה מצוה היא המשכת ענג העליון להיות נהנים מזיו השכינה וכל מצוה ומצוה יש
- 28 לה ענג בפ"ע. גם אין מהות צדיק אחד דומה לחבירו בעבודתו בהתפעלות אהוי"ר. כי יש מתפעל כו'
- 29 ויש מתפעל כו'. ולכן עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק כו'. כי כל א' הוא מדור בפ"ע בבחינת זיו
- 30 והשגה פרטית מיוחדת אשר משיג ונהנה ומתענג על ה' תענוג פרטי מיוחד ונבדל מתענוג והשגת צדיק

- 31 חבירו כי כל חד לפום שיעורא דיליה. וזיו השכינה כולל רבי רבבות מדרגות ומיני תענוג לנשמות עד
32 אין קץ ותכלית ממש שהרי נמשך מאור א"ס ב"ה.
- 33 והנה התחלקות החיות מאור א"ס לכל העולמות ברבוי התחלקות המדרגות בהרבה מיני תענוג לכל חד
34 וחד לפום שיעורא דיליה היא הנקרא בשם אלקים לשון רבים ע"ש רבוי התחלקות בהתפשטות החיות
35 מלמעלה והיא היא התפשטות גדולתו ית' בבחי' גילוי שיכירו וידעו גדלו ותפארתו שע"כ הם מתענגים
36 לחזות בנועם ה'. וזהו אימתי גדול כשהוא בעיר אלקינו. עיר נק' מה שמקובץ מכמה בתים. ובתים הם
37 צירופי אותיות וכמ"ש בס"י שתי אבנים בנות שני בתים. דהיינו בחי' אותיות והמשכות התחלקות
38 החיות בכמה בתים ומדרגות כמו השכל שמתחלק באותיות המחשבה עד"מ. כך התפשטות גדולתו ית'
39 מתחלק בכמה בחי' התחלקות ורבוי התענוגים בכל עולמות לכל חד לפום שיעורא דיליה ואז נק'
40 אלקים לשון רבים ע"ש רבוי התחלקות בהתפשטות החיות בבחי' גילוי לעולמות ונבראים.
- 41 משא"כ הוי"ה נק' אחד שהוי"ה הוא בחי' מקור כל היות ושרשא דכולא קודם שבא לידי המשכה
42 בבחי' גילוי בעיר אלקינו כו':
- 43 **והנה** מבחי' אלקים נמשך למטה בחי' היראה. וכמ"ש והאלקי' עשה שייראו מלפניו. וכתוב את האלקים
44 ירא. וכתוב את ה' אלקיך תירא כי בבחי' הוי' לית מחשבה תפיסא ביה. רק בבחי' אלקים הוא
45 התפשטות גדולתו ית' תפול על האדם אימה ויראת בושת כו'. וכן האהבה נמשכת ע"י בחי' אלקים
46 דייקא. וכמ"ש הללוהו בגבורותיו הללוהו כרוב גדלו.
- 47 וכתוב ואהבת את ה' אלהיך כו' להיות האהבה להוי' בבחי' בטול במציאות לבחי' דלית מחשבה כו' צ"ל
48 תחלה ע"י בחי' אלקים שיתבונן בגדולת א"ס ב"ה והתפשטותו ונבראים. ומזה ישוב לאהבה את ה'
49 דלית מחשבה כו'. והיינו ע"י בחי' יחוד הוי' באלקים.
- 50 וזהו וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני הוי' שע"י בחי' אלקים הוא גילוי שם הוי'. ועי"ז וארא אל
51 אברהם ויצחק כו' הם המדות אהוי"ר כו' שנולדו מזה. וע"ז נאמר ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים
52 שהוא יחוד הוי' באלקים להיות גילוי שם הוי' למטה.
- 53 אך הנה נודע כי האהבה שממטה למעלה עיקרה כדי להגיע שתהא באה על האדם מלמעלה האהבה
54 העליונה שהיא העיקרית. והאבות הן הן בחי' המרכבה. פי' כי אברהם מרכבה להאהבה העליונה.
55 וכדכתיב ויסע אברם הלוך ונסוע ממטה למעלה עד הנגבה שהיא האהבה העליונה שתשרה עליו
56 מלמעלה בבחי' רוכב והוא יהי' מרכבה אליה. והנה ע"י אתערותא דלתתא אתערותא דלעילא. אך מי
57 הגורם ומחבר אהבה העליונה שמאתערותא דלעילא שהיא בבחי' א"ס להיות שורה ומתגלה
58 באתערותא דלתתא בנפש האדם שהוא גבול ונברא יש מאין. הנה ע"ז נאמר באל שדי. פי' שאמר
59 לעולמו די עולמו הוא מ"ש עולם חסד יבנה. ופי' יבנה בבנין. וכמ"ש בחכמה יבנה בית כאדם שבונה
60 בית לשבת בו כך צריך החסד להיות נבנה בבית להיות בו ישיבת הנשמה כי חסד עליון ואהבה
61 העליונה היא בחי' א"ס. וא"א להיות בו משכן הנשמה ומכון שבתה כי אם ע"י כמה צמצומים להיות
62 בחי' עולם והעלם אוא"ס ב"ה. ולהיות נבנה בבחי' בית שהוא ע"י צירופי אותיות שתי אבנים בנות
63 כו'. ועתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק ש"י עולמות בחי' יש וכמ"ש להנחיל אוהבי יש. שע"י כמה

- 64 צמצומים וירידות והשתלשלות המדרגות יומשך שיתגלה החסד עליון והאהבה העליונה בבחי' יש כדי
65 שיוכלו הנשמות לקבל ולהיות נהנים מזיו כו'.
- 66 וזהו שאמר לעולמו די הוא בחי' הצמצום שע"ז וארא אל אברהם כו' להיות גלוי האהבה העליונה
67 שהיא העיקרית. וע"ז נאמר ואהבת את ה' אלקיך ואהבת הוא פועל יוצא. וכן לאהבה את ה' ולא כתיב
68 לאהוב כו' כי העיקר הוא להמשיך האהבה העליונה בק"ש. והוא מ"ש אהבתי אתכם אמר ה' ואהבה זו
69 תהיה בכל לבבך בתוך כל לבבך בשני יצריך. שגם היצה"ר ישוב לאהבת ה' כי בהמשיך עליו האהבה
70 העליונה ממילא לבו המס כהמס דונג כו'. ויהיה לאכפייא כו'. וזה נמשך בק"ש כי מפסוקי דזמרה
71 עד ק"ש צ"ל האהבה שממטה למעלה אבל בק"ש צ"ל המשכת האהבה העליונה:
- 72 אך הנה כל זה הוא בגלוי המשכת המדות אהוי"ר שהוא יחוד הוי' באלקים כשכבר נמשך בבחי'
73 אלקים. אבל ושמי הוי' דהיינו בבחי' הוי' לבדו קודם שבא לידי גלוי ההמשכה במדות שהוא מקור
74 ושרש כל ההיות ומקור החיים כו' לא נודעתי להם שאינו בא לידי גלוי בנפש מחמת אתערותא
75 דלתתא רק מפני כי אשר קדשנו במצותיו דייקא. הקב"ה מניח תפילין כו'. ות"ת שכנגד כולם שמקור
76 התורה הוא למעלה מעלה. וכמ"ש בזהר ע"פ מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל תחת השמש שאני
77 אורייתא דעמלה לעילא מן שמשא. פ"י שהוא למעלה מעלה מבחי' שמש ומגן ה' אלקים דהיינו
78 כשהוי"ה נמשך באלקים כו'. וגילוי בחי' זו לא נמשך להאבות רק לישראל במ"ת פנים בפנים דבר כו'
79 אנכי מי שאנכי כו'.
- 80 אך הנה כדי שיהי' בחי' זו בגלוי במ"ת צ"ל תחלה בחי' הסתלקות למעלה כי שרשו למעלה הוא בחי'
81 מטי ולא מטי והחיות רצוא ושוב. וכדי שיהיה בחי' מטי צ"ל תחלה בחי' לא מטי. וכפי ערך השוב בגלוי
82 שאח"כ כך הוא בחי' הרצוא שבתחלה. ולכן היה מתחלה זמן הגלות ושליטת מצרים מפני הסתלקות
83 החיות למעלה. כי הנה כתיב רם על כל גוים ה' על השמים כבודו. שכל עכו"ם מקבלים שפעם וחיותם
84 מבחי' רוממות רם כו' על השמים כו'. שכשהוא בבחי' המשפילי לראות בשמים אזי מי כה' אלקינו
85 כתיב שאין הקב"ה משרה שכונתו אלא על ישראל. והיינו בהמשכת גילוי אור א"ס ב"ה למטה שתלוי
86 במעשה התחתונים הממשיכים בעבודתם בחי' גילוי זה. משא"כ במקור למעלה שהוא בחי' רוממות גם
87 העכו"ם מקבלים שפעם משם ע"י השתלשלות וירידת המדרגות. וכמ"ש ואלה המלכים אשר מלכו
88 בארץ אדום לפני מלך מלך לבנ"י (כנודע מענין שבירת הכלים).
- 89 וזהו שאמרו רז"ל למה נק' הר סיני שירדה שנאה לעכו"ם. דהיינו ע"י הר סיני דוקא בגילוי מ"ת. אבל
90 קודם מ"ת לא היתה שנאה כלל שמשם גם עכו"ם מקבלים חיותם. ולזאת כאשר אמר משה למה
91 הרעות היתה זאת התשובה כי וארא אל אברהם כו' ושמי הוי' לא נודעתי להם ועתה אני רוצה
92 שוידעתם כי אני הוי' והייתי לכם לאלקים. פ"י שבחי' הוי' לבדו הוא בעצמו יהיה לכם בבחי' אלקים
93 השורה עליכם. וכך היתה כוונת יעקב בתפלתו והיה הוי' לי לאלהים. פ"י הוי' לבדו הוא בעצמו יהיה לי
94 בבחי' אלקים. וכדי שיהיה גלוי זה גם בבחי' זו צ"ל תחלה הסתלקות החיות. ושם הוא רם על כל גוים
95 לפיכך במדה ומשקל שהיה צ"ל גלוי אלקות במ"ת. כך היה בחי' הסתלקות וזמן הגלות ושליטת
96 מצרים רד"ו שנה כו'.

ולכן גם בגלות אדום הוא אריכות הגלות בבחי' רצוא כדי שיהי' בחי' שוב לימות המשיח כו'. כי עין	97
בעין כו' ביתר שאת ויתר עז מבמ"ת שלא ראו עין בעין כ"א שומעים הנראה וכו'.	98
והנה בחי' ראשונה שהוא בחי' יחוד הוי' באלקים בגלוי המשכת המדות נק' בכל לבבכם שהלב הוא	99
מקור המדות ומשכנם. משא"כ גלוי בחי' הוי' לבדו נק' בכל נפשכם שהוא בחי' התקשרות כל הנפש	100
חב"ד בחב"ד ומחשבה דבור כו'. וכמ"ש ואשים דברי בפוך ודברי אשר שמתי בפוך. וכענין שכינה	101
מדברת מתוך גרונו של משה. ואני המשנה המדברת בפוך וכו' ועי"ז ודברת במ כו':	102

